

SINDIKAT trgovina i usluga
Zadar, Trg Petra Zoranića 1/III

Tel/fax 023 319 363

ZAGREB
USTAVNOM SUDU
g.Smiljko Sokol,predsjednik

Predmet: Ocjena ustavnosti
Članak 181,Članak 182,Članak 182a)
Članak 163 i Članak 185. ZOR-A

Poštovani,

Sindikata trgovina i usluga Zadar, prvi je registrirani granski sindikat na razini zadarske Županije, nastao po osnovi slobodne inicijative radnika, koji bi u konačnici formiranja članstva trebao okupiti sve zaposlene u trgovini, ugostiteljstvu, turizmu i svim oblicima obrtništva, jednostavno zato što te djelatnosti djeluju na tržištu povezano, Već dvije godine Sindikat ima gotov program rada / Statut i prednacrt kolektivnog rada i uz sav rad i edukaciju na terenu, pomak u članstvu gotovo je zanemariv. Razlozi neuspjeha prije svega uvjetovani su lošim zakonodavstvom. Sindikat je po osnovi iskustva iz prakse, svoje prijedloge i sugestije uputio Saborskim odborima i zastupnicima u povodu aktualnih promjena ZOR-a, ali bezuspješno, jer interes nije zabilježen. To su razlozi obraćanja Ustavnom sudu, a u svrhu ocjene ustavnosti ključnih odredbi po mišljenju Sindikata, koje koče ustavno pravo radnika za sindikalnim udruživanjem, a u svrhu zaštite svojih gospodarskih i socijalnih interesa ispred poslodavca i predstavnika vlasti.

Članak 181. stavke (2), (3), (4), (5) i (6), nisu u nadležnosti zakonodavca, već sindikata, koji će Statutom ili kolektivnim ugovorom urediti način servisiranja ispred poslodavca, kako to i precizira stavak (1) istog članka.

Članak 182. je najspornija odredba ZOR-a po ocjeni i saznanjima Sindikata. Padom socijalističkog poretka, promijenjeni položaj radnika na tržištu zahtijevao je i drugačiju organizaciju i djelovanje sindikata. Zbog ne snalaženja radnika , te promjene u sindikatu provela je Vlada i zakonodavac, na način što su iz Statuta sindikata izvukli pojam sindikalnog povjerenika i ozakonili ga. Time su sav stručni kadar iz sindikata oslobodili obveza prema radniku i podredili vlastitim potrebama u vidu tzv. socijalnih partnera i drugih potreba u preustroju u privredi (privatizacija društvene imovine?) , a radniku za njegove novce podvalili radnika da ga servisira ispred poslodavca, u uvjetima surove privatizacije. Međutim ne može zakonodavac niti poslodavac (Vlada) određivati kako će sindikat servisirati radnika ispred poslodavca za njegove novce, sindikat nije državno tijelo, već po Ustavu treba

biti slobodno udruženje radnika, koje radnik financira i Statutom utvrđuje uvjete servisiranja ispred poslodavca, a što je ovakvom odredbom narušeno.

Stručni kadar sindikata ne samo što sve godine novog poretka servisira Vladu, već je postao osnovna i prva opasnost za sigurnost, rad i život radnika i njegove obitelji. Upadaju u firme kao državni dužnosnici, postavljaju vlasničku strukturu, manipulirajući radničkim dionicama, umjesto da su zaštitili radničko dioničarstvo i tako sačuvali radna mjesta i redovne isplate plaća. Članak 182. ZOR-a je srušio privredu, jer je radnik ostao bez zaštite i time je otvoren put uplitanja politike u privredu, koja je uz pomoć svojih kadrova u sindikatu i pravosuđa protjerala najveći dio radnika i stručnjaka s posla i s radničkim novcima i rasprodajom imovine te svojim kadrovima, provela kozmetičke promjene na tržištu, kao put prilagodbe europskim standardima, a što je nakaradno, jer time je pogasila potrošačko društvo i stvorila neefikasno gospodarstvo, kada je u pitanju zapošljavanje i akumulacija kapitala.

Vlada je isto tako omogućila svojim kadrovima u sindikatu da iznajmljuju radničke zgrade iz socijalizma, kako bi njihova egzistencijalna ovisnost o radniku bila minimalna, u uvjetima značajnih otpuštanja radnika s posla (SSSH najjača središnjica po kršenju radničkih prava). Odredbu sindikalnog povjerenika ZOR-a, ne poštuje sindikat, poslodavac niti sudska praksa, već su u pravilu žrtve izvanrednih otkaza, to znači da je to opasna zamka za radnika i da ZOR odredbom Članka 182. ugrožava život radnika i njegove obitelji i krši temeljna ljudska prava i slobode.

Privatno poduzetništvo ne poznaje pojavu sindikalnog povjerenika, jer ne dozvoljava rad sindikata na radnom mjestu,

Da bi bilo kakva odredba ZOR-a bila značajna, treba definirati tko će to provoditi u praksu, sve dotle dok to rade sindikalni povjerenici-radnici, to će biti mrtav dokument, a to opet znači, da će radnik na tržištu i dalje biti izložen svim nevoljama i opasnostima prije svega iz sindikata, a što je definitivno neustavno. Aktivnosti sindikalnih čelnika na javnoj sceni u vrijeme izmjena ZOR-a, su dekor i manipulacija upravo s nekim sindikalnim povjerenicima, a kada govore o problemima radnika, uvijek je kriv netko drugi, a ne oni koje radnik plaća za te potrebe.

Da su prethodne tvrdnje točne u osporavanju ustavnosti Članka 182. ZOR-a može se provjeriti uvidom u sudske predmete P-1254/99, P-594/98 u Općinskom sudu, Zadar i P-522/93 u Županijskom sudu Zadar, koje su pokrenuli i vode protiv radnika i sindikalnog povjerenika pravnici iz SSSH i uz podršku Suda osporavaju radniku pravo na: privatno vlasništvo, rad, život, slobodno sindikalno djelovanje i zakonsku zaštitu, jednostavno zato jer servisiraju državu, a sudstvo štiti državne prioritete a ne građane i porezne obveznike. Dokle god je Članak 182. u ZOR-u dotle će Vlada, a ne kapital, odlučivati u privredi i kontrolirati sindikate i pravosuđe, osporavajući malim ljudima, radnicima sva prava zagarantirana Ustavom RH.

Članak 182.a) ZOR-a govori o načinu ubiranja sindikalne članarine, a to je u isključivoj nadležnosti sindikata, i ovdje je opet slučaj ulaženja zakonodavca u Statut sindikata.

Posljedice na tržištu su u pojavi da poslodavci prisilno ubiru članarinu i ne dozvoljavaju radniku pristup platnoj listi, odnosno prijete otkazima i to je dodatna frustracija nezaštićenog radnika i kršenje ljudskih prava, ali i pokazatelj da se sindikati umjetno održavaju mehanizmima poslodavca, uključujući i Vladu za svoje potrebe, a na štetu radnika.

Članak 163. ZOR-a stavak (1), odredba je prije svega kontradiktorna s Člankom 185. istog zakona za registraciju udruge dovoljno je 10 članova, koji se prema ovoj odredbi mogu pojaviti kao stranke kolektivnog ugovora, što znači da je to isključivo privilegija poslodavca. U grupaciji koju bi prema registraciji Sindikata trgovina i usluga, trebao regulirati jedan

kolektivni ugovor, na tržištu se pojavljuju čak četiri različita i sve su donijeli poslodavci, a radnik je uzet kao pokriće kao što slijedi:

1. Hrvatski sindikat male privrede, obrtništva, uslužnih djelatnosti i stranih predstavništva, imaju svoj kolektivni ugovor, a da nijedan radnik nije član tog sindikata iz zadarske Županije, niti ima informaciju da to postoji, jasno da nema niti zaštite, jer neće poslodavac sebe kontrolirati. Ovdje postoji mogućnost da se i od kuće dovede 10 članova i napravi posao.
2. Sindikat ugostiteljstva i turizma Hrvatske potpisao je kolektivni ugovor sa Vladom i to bez znanja i utjecaja radnika. Odredbe ovog kolektivnog ugovora preklapaju se s odredbama prethodnog, jer ugostitelji spadaju pod obrtništvo, ali to nikoga ne smeta, i onako se to ne kontrolira.
3. Sindikat trgovine Hrvatske potpisao je kolektivni ugovor sa Vladom, također bez utjecaja radnika na svoj položaj na tržištu.
4. Postoje kolektivni ugovori na razini privatizirani firmi, gdje opet poslodavac radi što hoće, bez utjecaja radnika.

Zahvaljujući Članku 163. očito je da su poslodavci zajedno s Vladom uzurpirali ustavno pravo radnika na udruživanje radi zaštite svoji socijalnih i gospodarskih interesa i zato je položaj radnika na tržištu tako dramatičan, jer dok postoje takva rješenja, druga se ne dozvoljavaju.

Članak 186.ZOR-a, ponovo je slučaj ulaženja zakonodavca u Statut sindikata. Broj i sastav pregovaračkog odbora u isključivoj je nadležnosti grupacije sindikata. Statut Sindikata trgovina i usluga daje mogućnosti angažiranja stručnjaka van sindikata za te potrebe, a to treba platiti, što znači financijska snaga sindikata će to odrediti

U cjelini ZOR je prožet rješenjima koja zaobilaze odgovornosti sindikata prema radniku, i sve postavljeno na leđa radnika, marginalizirajući tako i sredstva koje radnik izdvaja za te potrebe. Ovdje su navedene samo ključne odredbe, brisanjem kojih bi se otvorile mogućnosti formiranja radničkih sindikata, kao što je Sindikat trgovina i usluga Zadar i početak značajnih promjena za položaj radnika na tržištu u skladu s ustavnim rješenjima. Sindikat trgovina i usluga s razlogom očekuje pozitivno očitovanje Ustavnog suda i uvažavanje argumenata za brisanje navedenih odredbi iz ZOR-a kao neustavnih.

U očekivanju Vašeg cijenjenog očitovanja, srdačno Vas pozdravljamo.

S poštovanjem,

U Zadru, 10 ožujka 2003.

Sindikat trgovina i usluga
Todora Petric, v.r. predsjednica